

Az év sertéstenyésztője 2023-ban DR. BALÁZSNÉ DR. KISS MÁRIA

A Magyar Fajtatiszta Sertést Tenyésztők Egyesületének a tenyésztők számára adható legrangosabb elismerését, a kollégák szavazatai alapján odaítélt ÉV SERTÉSTENYÉSZTŐJE kitüntetés – melyet idén is a hódmezővásárhelyi kiállításon adtak át – *dr. Balázsné dr. Kiss Mária, a Borotai Sertéshús Zrt. termelési igazgatója* kapta kiemelkedő tenyésztői munkája elismeréseként.

Dr. Kiss Mária azok közé a kivételezettek közé tartozik, akik már kora gyermekkoruktól kezdve biztosan és megingathatatlanul tudták az életcéljukat. Állatszeretete piciny gyermekként megmutatkozott, hiszen mindenki meglepetésére már óvodás korában közölte, hogy állatorvos lesz, és állatokat akar gyógyítani. Bár akkor ezt senki nem vette komolyan rajta kívül, mindvégig e célkitűzésnek megfelelően élt és végezte tanulmányait. Már elemi iskolás korában kérte szüleit, hogy engedjék a sertéstelepre, ahol óriási lelkesedéssel és érdeklődéssel fedezte fel az ott folyó munkákat. Minden érdekelte, és annyira bebizonyosodott az állatokhoz való kötődése, hogy alig volt 8 éves, mikor szüleitől kapott egy lovat is, amit attól kezdve, azon túl, hogy lovagolta, maga ápolt és gondozott nagy szeretettel.

A gimnáziumban miután főleg a biológia és a kémia érdekelte, természetesen a biológia tagozatot választotta, és a napi tanulmányokon túl eredményesen vett részt minden olyan tanulmányi versenyen, ami az érdeklődési körébe tartozott és szolgálhatta későbbi céljait. Gimnáziumi éve alatt, amikor tehette, az állattartó telepeken volt, és a nyári szünidőben a sertéstelepen dolgozott, ahol így alkalma nyílt munkája során igen korán a gyakorlatban is pontosan megismerni az egyes munkafolyamatokat. A gimnázium végeztével, bár eredményei alapján bármelyik felsőoktatási intézménybe felvették volna, természetesen az Állatorvostudományi Egyetemre jelentkezett.

Egyetemi tanulmányai alatt köztársasági ösztöndíjat szerzett és azok közé a ritka állatorvos-hallgatók közé tartozott, akik egyértelműen a nagy, haszonállatokkal kívántak foglalkozni, ellentétben legtöbb más, főleg női hallgatótársával, akik főleg a laborvagy a kisállatorvosi pályát célozták meg. Hogy ennek minél jobban megfelelhessen, egyetemi éve alatt is folyamatosan dolgozott 4 órás jogviszonyban a Borotai Sertéshús Zrt. sertéstelepen, mint a cég dolgozója. Dolgozott felcserként és minden

más munkakörben is, és mellette rendszeresen besegített a család juh- és marhatelepén. Ezzel is bővítette ismereteit és kialakította kapcsolatait a helyi állatorvos kollégákkal.

Az állatorvosi diploma megszerzését követően 2012-től a gazdaság állatorvosaként és egyben a sertéságazat vezetőjeként tevékenykedett, melynek során elmélyítette ismereteit, és kitanulta a sertésenyésztés és -tartás minden fortélyát a fiatzatástól a hizlalásig. Jelenleg, mint termelési igazgató nem csupán a sertéstelep közvetlen irányítása a feladata, de hozzá tartozik a vágóhíd felügylete is, és egyben ellátó állatorvos a juh- és marhatelepeken. Megszállottan, önmagát nem kímélve dolgozik, ami mellett arra is jut ideje, hogy dolgozóival foglalkozzon, és képezze őket. Ismerősei szerint együtt jár nála a kedves mosoly, a maximalizmus és az óriási fordulatszám.

2021. évben irányításával komoly beruházást hajtottak végre a telepen, melyben elmondása szerint legnagyobb segítsége a kiváló műszaki érzékű, szintén állatorvos férje volt. A teljes fiatzatófelújításra és a takarmánykeverő automatizálására kiterjedő beruházás célja a tartástechnológia korszerűsítésén túl az volt, hogy amennyire csak lehetséges, minél több kézi munkaerőt kiváltsanak.

A borotai telepen a magyar nagyfehér és a duroc nemesítése folyik törzstenyésztési szinten. Az elért tenyésztési eredményeket igazolja, hogy az elmúlt évek Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításai során sok más díj mellett 2013-ban és 2017-ben is a borotai tenyészet nyerte el a sertésenyésztési nagydíjat. A hódmezővásárhelyi kiállításokon működése óta több mint 30 díj mellett 2013-ban és 2016-ban is a borotai tenyészet nyerte el a kiállítás sertésenyésztési nagydíját és egyben a legeredményesebb kiállító díját. Munkája eredményeképpen a borotai tenyészállatok nem csupán a magyarországi tenyésztők körében elismertek, de a magyar tenyésztés jó hírét erősítve, rendszeresen exportáltak és exportálnak többek között Ukrajnába, Szerbiába, Lettországra, sőt Eritreába is.

Az utóbbi idők kihívásai során arra is szakított időt, hogy gyakorlati feladatai mellett a telepi eredmények javítása érdeké-

ben kutatásokat végezzen, hogy megállapítsák, hogyan lehet választani terápiás dóziszú cink-oxid- és antibiotikum-mentes prestarterrel. Négy kísérlet során vizsgálták, hogy lehetséges-e egy lépésben kiváltani a választás után használt antibiotikumokat és a terápiás ZnO-t. A kísérletsorozat eredményeképpen arra a megállapításra jutottak, hogy megfelelő takarmány és víz, valamint higiénia, továbbá megfelelő menedzsment mellett a választást követő egy hétre redukálható a hasmenés szempontjából kritikus időszak, ami okszerű antibiotikum-kezeléssel fedhető. A gyakorlat, a képzés és a kutatás mellett arra is van ideje, hogy megosztja tudását másokkal. Annak érdekében, hogy a megszerzett ismereteit más sertésenyésztéssel foglalkozók is hasznosíthassák, 2020 februárjában a FSE szakmai rendezvényén Mikoss Gáborral, a Pemivit

Kft. takarmányozási szakértőjével egy nagyon szellemes, szimultán előadás során ismertették a borotai eredményeket, és egyben felhívták a kollégák figyelmét arra a fontos tényre, hogy a felhasznált antibiotikumok csökkentése és a célzott terápia, csak magas fokú technológiai fejelem mellett lehetséges.

Meggyőződése, hogy az ágazat szereplői számára rendkívül fontos a több lábón állás és az alkalmazkodási képesség a folyamatos változásokhoz. Rendkívüli problémának tartja az ágazat munkaerő-ellátottsági nehézségeit, melynek megoldási lehetőségei között szerinte a két legfontosabb a meglévő munkaerő megbecsülése és képzése, valamint a kézi munkaerő kiváltása automatizálással.

Hisz az ágazat jövőjében, és úgy véli, hogy az elmúlt időszak horribilis költségei és relatív ehhez képest alacsony felvásárlási árai után, legalább hat hónapig tartó olyan állapot tudna csak helyre billenteni a jelenleg felhalmozott veszteségeket, amikor is a remélhető alacsony, betakarítás utáni 50-60 Ft-os takarmányárak mellett a hízók felvásárlási ára meghaladja a 800 Ft-ot.

Az Év tenyésztője kitüntetéshez ezúton is szeretettel gratulálunk és további sok sikert kívánunk!